

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

"Slogom rastu male stvari, a nasloga sve pokvarci" Nat. Posl.

Preplatiti se poštarnicom stoji 2 for., a soljako samo 1 for. za celou godinu. Različino 1 for., a soljaku 50 novčića za pol godinu. Izdan Carstvo više poštarnica. Ovo se najčešće 8 soljakih to su rožnji; da im list sačine svima ukupno pod jednim zavojem i imenom, datat danje za 70 novčića, na godinu strakomu. Novčić se želi kroz poštarsku "Našu". Imo, proximeti i nazivlja Pošt. valja jasno označiti. Komu List podzije na vremenu, nuka to javi odgovravatelju u "čvoru" pisanu, na kojo se napisala poštarnica, neplasirat frana Reklamaciju. Tko list rima i drži, ako je poslat, to ga i placi.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREĐNIĆTOV I ODPRAVNIĆTOV

izlaze se

Tipografija Pijelli & C. Amadei, via della Zonta, N. 7.

Pismo se salju platjeno poštarnice. Vfesti, dopisi i drugi spisi stampaju se u oblasti II u izvadku, naime prama svojih vrijednosti i smjeru orga Listu. Na podpisani se dopisi neupotrebljuju. Osobna napadačija i često sukrorno stvari ponosnija mesta u ovom Listu. Problobena za plama tiskaju se 70 novčića. Oglasi od 8 redaka stope 60 novčića, a svaki redak uviđe 6 novčića; ili u sludaju opozivima po što se pogoda oglasci i odpravnost. Dopisi se verzatljiva. Urednik i odpravnost, osim izvanrednih služajeva, neodpisuju, nego putem strojeva Listnice.

Na noge Hrvati!

Nashi veseljaci Jurina i Franina pjevali slavu „popu Dubrovčiću“, i ligrali su tombulu i „briskulu“. Oni govore ne za svakoga, jasno, skoro bi rekli u poslovicah. Oni znaju više neg drugi i prije neg drugi. Doznali smo konačno i mi, zašto su pjevali i zašto igrali. Hoćemo u kratko i naše čitatelje izvestiti.

Novemu kotarskomu kapetanu na Voloskom nisu se ljudi tamo ni malo naradovali. Tu znali su, da nit hrvatski nezna. Otac, nepoznajući jezika svoje djece, slabo će usjetiti.

U mjesto da se hrvatski radi naroda uči, on je valjda htio, da se narod radi njega uči njemački.

Poslao je među ostalimi njemački spis kapelanu i učitelju na Zvonečkoj, velestočnomu gosp. Vinku Dubrovčiću. Ovaj poslao je spis natrag sa riječima: „Neprimi se“. Neprimi ga s toga, jer nije pisan jezikom, kojim narod govori, i koji bi se jedini i od oblasti upotrebljavati morao. — S toga njemu plesmica, i zasluzena. Bio on uzorom i drugim svećenicom i svim našim ljudima u Istri. Neka se i to zna, da mu se za to ništa zla dogodilo nije, premda se je sa stanovitim stranah na stanovitim mjestima na to radilo.

G. kapetan slao je takodjer na običansko poglavarstvo u Kastvu njemačke spise.

To je htio zapriječiti glavar kastavski, velećenjeni gospodin Munić, kao čin vrednjači čvrstva njegova, njegovih činovnika, i celiog onoga puka, kuo postupak, koj se neslaže nit s pravom, nit sa zakonom.

On je upravo na kolar, kapetana pismo, koje u efelosti na drugom mjestu priobćujemo.

POBLISTAK.

PREPIS

Boljunske glagolitske kronike.

(Matica je postala u Zagrebski muzej.)

- 1451 Tada vzeš turki Bosnu.
- 1452 Tada umire krepki Mikula ban hrvatski.
- 1463 Tada hoće izabran knez Matijaš, i postavljen kralj ugarski.
- 1490 Tada umire Matijaš kralj ugarski, i planinska vso kraljevstvo nega dobroti.
- 1469 Tada porobi Šabeh Brate.
- 1479 Tada knez Žarko zgubi Brinje.
- 1493 Sektembra i dan 11. pobio neverni turki bane Dorenčina na polju Udvinskem.
- 1471 To leto vzeš turki Negroponte na onu stran Carigrada.
- 1509 Mjesec oktobra dan 2. tada... i počinje grad Roko.
- 1521 Sektembra dan 2. vazeš naši... Jerusolin i udržao ga.
- 1522 Vazeš car Soliman Redu po latibino, zač je inače nemogaše.

Izjavlja svoje negodovanje rad njemačkih spisa, poslanih mu od e. kr. poglavarstva. Velj da nezna nit je dužan znati njemački kao glavar kastavski; tvrdi to isto o svojih činovnicima, koji nisu stupili u službu pod uvjetom, da znaju njemački. Pozivlje se na članak 19. temeljnih državnih zakona. Ustanovljuje rok, od kojega unaprijed neće već nikakvih spisaš od vis. oblastih primati, ako nebudu hrvatski pisani.

Na to pismo uzbjesnilo se. Bježalo se u Trst. Zavladala velika napetost između običanskog i katarskog poglavarstva. Bili su kreani, „kargi“. Sad nā da pukne. Pomišljalo se je i na razpost, na pod zastupstva, na „tombulu“. Nit toga nije se bojalo. Za osam tjedana moralio bi se bilo nove izbore obaviti. Bilo je dapaće cielo zastupstvo pripravno prije dimisionirati, nego li popustiti od onoga, što je glavar zahtjevao.

Svačesa moglo bi se bilo dogoditi, da nije stvar u Beču doprila.

Po drugi put su Kastavec jedva u Beču pravdu dobili. Mogli bi ju i drugi Hrvati Istre, samo nek svoje Jade, opravdane, tamo izjadaju.

Napetost je minula. Pravedna stvar je pobedila.

Cijemo, da je g. e. kr. kapetan pozvao k sebi glavar kastavskoga, i da mu je rekao, da će se njegovoj želji zadovoljiti, t. j. da će se hrvatski s običanskim glavarstvom pisati.

Čujemo i vise. Svi činovnici kod sl. e. kr. poglavarstva na Voloskom da su dobili analog od samoga svoga predstojnika, da na sve občine u svojem području hrvatski pišu.

Eto lijepe primjera svim Hrvatom u Istri.

Na noge braćo!

Vršeć svoje dužnosti, zahtjevajte svoja prava odvažno, neustrasivo, i žrtvjujući možda osobne časti i probitke.

Zahtjevajte jih kod neposredne oblasti. Ako nije to dosta, u Trst. Ako nit to, onda u Beč...

Pismo glavara kastavskoga o. k. kotarskomu kapetanu volorkomu.

Poglavlji gospodine, ces. kr. kapetane, Volosko.

Kad su dieclovi negdašnje miljetake Istre pripali kruni Njegovoga austrijskoga Veličanstva, bećka je vlasti zadržala na Štatu hrvatskoga plemena starinske tradicije, i Istra se je sve do sada u javnom životu prikazivala kao zemlja, u kojoj gospoduje talijanski element u svakom obziru.

Te tradicije bile su tako jake, da se je talijanstvo uvuklo i u one dieclove Istre, koji su negda (kao n. pr. kapitan Kastav) pripradali provinciji Kranjskoj, i za koje je dvorskim dekretom od god. 1835. bio propisan jezik njemački, kao službeni jezik javnih oblasti.

Ovo pučanstvo protivilo se je instinktivno svakomu ljudjemu jeziku, i lvala naporu poštovnijih ljudi i napredku vremena, običina Kastav, prva u Istri, otrebila je iz svoga uređevanja nutrijega posvremen jezik talijanski, to jest jezik elementa, koji, ako se opeća more, siliti na sdrženje s Italijom, dakle na određenje od ostalih zemalja Njegovoga austrijskoga Veličanstva.

Za taj silni napredak, koji je hrvatski element učinio proti elementu jakomu bogastvom, kulturom i povijesnim tradicijama Istre, bila je opravdana misao, da će vlast Njegovoga Veličanstva, nagraditi hrvatsko pučanstvo Istre i njegovati njegov jezik, te mu pripomoći do običnijega ravnika i u onih stranah, gdje je tudi pritiskom joga potlačen.

- 1522 Vzeš turki Tain i Kradin, zač behu vsi ranka pobegli.
- 1523 Aprila dan prvi prido pod Senj knez Frankapan i z dvojne sinjene i vojsku i arvaga i nomore ga vzel, ide.
- 1520 Marta dan 18. prido pod Senj kapitan Švar nemac s vojskom i vze ga.
- 1511 Tada zača bit rat moju kralj... i Benečan, i trpe rat let 7 i něčinu ligu meju sobom, ki bi ga već začal plati peti zlata kusi tri milijuni.
- 1532 Prido turksi pod Beč u veliku vojsku, a načesar rimski pride suprot njemu i ne radi pas car boja bit.
- 1532 Juleja dan 30. pobio gospoda hrvatoka na gorai Šeujskih.
- 1578 Poče Benečani učirat kraljestvo Ciparsko.
- 1571 Oktobra dan 7. tan beše pobijona armada careva na moru, beše general Živan od Austrie.
- 1560 Mjesec oktobra dan 2. tada... i počinje grad Roko.
- 1560 Vzeš turki trdi Sigot, ondo beše ubijen Mikula Zrenjski hrvatski ban i ondo umre pas car Suleman.
- 1561 Bayara dan 20. ponurose uliki i smokri pod Učku i u Istri.

- 1576 Beše moria u Bonečch i be uih mrtvo dvesto milari.
- 1577 Beše ubijen dabiš don Žvan od Austrie.
- 1580 Vzeš junaci Senjski i pojedovi Grgarica veliki Buntor i dosta ih imeo zlo.
- 1574 Maju dan 4 ubije Žožeta pod Kožljakom.
- 1574 Tresnu grad Lupoglaz i beše čuda škole.
- 1577 Beše zvezda z repom zgoru na polidne.
- 1580 Beše nasopet zvezda le z repom.
- 1590 Umre Karlo princip od Austrie.
- 1591 Beše glad veli mnogo, pšenica spud lib. 12., ovas libar 9. vina spud lib. 12.
- 1591 Aprila dan 12. tu noć u petak veli počeščino u Boljune procesion beše plovan Vincenc Frlančić i beše okolo aer krov a posreda aera prok vsega stasa kako manjica, a ljudi lačni gledaju.
- 1592 Juleja dan 2. Čepulo sakiža Bag, prehivni s vore kapitana od Bagu.
- 1592 Junu, vosež turki Bihać i Hrastovici i Brest i veća mest i užidaje Petrinu.
- 1593 Vzeš turki trdi Sisak, 1594 vazeš nasopet krstjani Sisak.
- 1594 Premiun kralj Fibjeo sin svetoga Posagan.
- 1594 Umre pas car Suleman.

Zaostno izkustvo najnovijega vremena pokazalo je, da ta nagrada sastoji u čvrstoj odluci e. kr. vlade, ponjemoti ove krajeve. Dokazi su tomu sledеća fakta:

1. Na opet otvorenoj e. kr. privavnici za učiteljiste u Kastvu uči se njemački jezik isto toliko urah na tjeđan koliko i hrvatski, premda je opravdano misli, da se uzgadjaju ovde budući učitelji za hrvatsku djecu i za hrvatski nastavni jezik;

2. Njegova Preuzvješenost, gospodin Namjestrnik, na svijetu putovanju ovuda u juniju 1880. preporučao je samo učenje njemačkoga jezika, premda toj našemu puku nista nekoristi;

3. Od nekogje vremena svi službeni dekreti, odpisi itd. na običansko glavarstvo od e. kr. kapitanata dolaze u jeziku njemačkom, kojega ovo pučanstvo nerazumije, i za svoj uredovni jezik nije dužno razumjeti.

To su dokazi dostatni za namjeru e. kr. vlade.

Nedavno je jedan pisac branio Talijanstvo Istre tim, da je e. kr. vlada prisiljena po cijeloj Istri rabiti u javnom životu jezik talijanski.

Prema tomu može sutra ustati pisac, koji će tražiti pripojenje ovoga Primorja carstvu njemačkom, jer e. kr. vlada austrijska rabi jezik njemački, dakle je pučanstvo njemačko.

Usuprot svemu tomu, moje i mojih sugrađanju živo osvjeđenje je još uvijek to, da mi Hrvati uz pravedne i zdrave odnose možemo živiti pod vladom Njegovoga austrijskoga Veličanstva.

U tom osvjeđenju:

Obzirom na članak 19. temeljnih zakona države od god. 1867.:

Obzirom na to, da ja nisam viest i nemoram, kao običanski glavar u Kastvu, biti viest njemačkomu jeziku;

Obzirom na to, da činim običane,

- 1595 Aprila dan 19. pade sneg veliki do mora, i tada ne cvatešu čerešnje i višije.
- 1595 Maju 24 požga beg Lički Grobnik.
- 1596 Beso Klis vazet od krstjani i vaspot zgubljen, ubijen biskup Senjski pod Klis i vreše vaspot krstjani.
- 1577 Beso tada morija u Istri.
- 1580 Beso jedna bolozan u Istri, ka se imenovaše mali monton, vidi padalni ljudi kako mrtvi nič za se ne znajući kadi jesu.
- 1594 Junu dan 15. vazeš krstjani Ostrogon.
- 1589 Beso tuča velika, ležaš kako sneg.
- 1588 Beso skodan vatar i metase grmlje mnogo i zidi i hiće i štali i stabli van iz zemlje izviravaš.
- 1604 Moseca junu dan 22. ta dan komun Boljunki odlučiša, da ota držat blagdan na dan svetoga Vulđira, ki prihodi juleja na dan 4. pop Vincenc Frlančić plovan Boljunki ovo zapisah, i to leto žito ozimo besu suhe u polju, Bogu hvala, a leto pasano tuča vase.
- 1587 Beso Jurjeva i cvatešu proški i čerešnje i brosvki a višnje bzag malo kazaso cini, a vinogradni se neznašu, ki je, zelen ali suh, ležaš miraz kako u božiću.

kad bi i znali njemacki, nisu dužni u javnih poslovnih obćine rabiti toga jezika, niti su pod tim uvjetom stupili u službu;

Obzirom na to, da si je obćina Kastav učinila moralnom dužnosti, biti u okviru zakona proti svemu, što misli, da je na štetu pučanstva, odlucio sam:

Od dana 15. januara -o. g. vratiti neriešen svaki spis, koji bi e. kr. državne oblasti u Primorju, poslale na ovo občinsko poglavarstvo, u jeziku drugom do li hrvatskom.

Izvole se, poglaviti gospodine kaptite, do to dobe potruditi, da dobijete sposobnih činovnikah.

Otajstvena pisma.

Prosljih danah dobismo iz Praga, pod običenim zavitkom, nekakvo u Miljanu kod Treves-a stampano talijansko pismo, a neznamo ni od koga, ni kako, ni zašto. Dan posle čitam u talijanskem trždanskom listu „L'Indipendente“ i talijanskim riečkom listu „Bilancie“, da su ga dobila isto iz Praga i njihova uredništva. Doznamo kasnije, da ga je dobilo i uredništvo ovđasnjeg slovenskog tjednika „Edinost“, trždanskih Štajvianskih Citaonica i mnoge druge u Trstu, bez razlike porekla i političkih mnešelja. Dapaće to nam je pismo od raznih stranah bilo poslat (ukodjeno) iz Istri, dobiveno isto onako iz Praga, kao što smo ga dobili mi i gori spomenuta uredništva i pojedine osobe.

Nećemo danas priobediti sadržaj tog pisma, želimo, da se stvar ozbiljno pretrese, promozga; to pismo je ogledalo, kako da imamo živiti, raditi i postupati. I predmet tog poznatoga tajanstvenoga pisma je obćina Kastav. Radilo se sva, kako, a u buduće recićešmo koju. Neka se naši iatelji stre.

Zašto talijanski učevni jezik?

Ide nam o stvar, a ne osobe. Izputiv ove priobenjemo odpis, koji lijepe razsvetljuje skolske odnose u Istri.

Hrvatsko je selo porečkoga kotara u Istri. Spada pod občinsko poglavarstvo, komu je srediseć u talijanskom gradiću. Tu je dakako i mjestno školsko vjeće, komu je predsjednikom občinski glavar.

U selo došao je učitelj. Videće da ima podučavati hrvatsku djecu, a da se talijanskim jezikom s njom napredovati nemože, upravo je pismo na mjestno školsko vjeće. Obrazloživ stvar, zahtijevao je, da se ukine talijanski učevni jezik, a da se zavede hrvatski.

Predsjednik, u ime loga vjeće, odgovorio mu je ovako:

„... Obzirom na *trgovac i gospodarsko odnose*, u kojih su *puci polja* sa gradovi, kojih je občeniti jezik ustmeni i pismeni talijanski; obzirom također na to, da je jami jezik talijanski, odlučio je ovo mjestno školsko vjeće, u prošloj svojoj sjednici, da bude učevni jezik u pučkih školah njegova okružja talijanski...“

Gospodin učitelj morao je skučiti glavu, i podučavati hrvatsku djecu talijanskim jezikom. To se i danas čini.

A više školske oblasti? Ni mukajet. Njim je pravo, da se tako radi. One pušćaju, da se hrvatska djeca potalijančuju. One pušćaju, da se njihova prava krše, kad se radi da se Hrvati potalijane.

Odkuda tomu mjestnomu školskomu vjeću pravo *oduzeti* o učevnom jeziku? O tom *neoduzeti* nit kotarsko školsko vjeće, već zemaljsko.

A što da rečemo o razlozih, s kojih se ima u hrvatskih selih talijanski podučavati?

U gradovih prodaju ili kupe štograd seljaci, s gradovi oni toliko trguju. Obično se trgovci uče jezike, da mogu od svakoga i kupovati i svakomu prodavati. Gradjani imajući više prilike uče jezike, da mogu občeti sa okoljčenim. U Istri protivno se tomu događa. I taj razlog je samo izluka, bez svakoga temelja za selo, o kojem se govori. Tu imaju trgovca, kod kojega mogu sve svoje potreboce nabaviti. I čuje. On je Talijan. Stanjujući u hrvatskom selu, prisiljen je svoje djece postati drugamo u školi, da se hrvatski nauči. Može li biti nenačinljivih okolnosti, nego li su te?

Jezik javnosti je talijanski: Valja da se svako talijanski uči, valja da budu škole talijanske. Kad zahtijevamo hrvatski jezik službeni, za javnost, tad nam se odgovara: škole su talijanske. Kad ćemo jednom iz tog vrtinja kola izaci?

To pitanje upravljamo na našem oblasti, i školske i druge.

One i jedino one krive su, da se vrtimo u tom kolu. One morale bi na to raditi, da se iz njega izadje. Skrajna je doba.

DOPISI.

Iz Pomorjanjčice 20. prosinca.

Vi ste, blagorodni gospodine urednici, javili svetu svjedočanstvu ovili podloženih radi silne luče, što ili zadebla poslijednjeg dana mjeseca srpnja; pa kao da toga zla nebiše došta, izli se silna oluja negdje u polovicu rujna i

1589 Tada mnogo misaldo barbo marca 28 i mnoga gospoda.

1590 Beše tada čudna smrt Barbana i sahniše drevlje i gori biće suho i nahajaće se mnogo ubijeuhi i boša glad.

1598 Poginu Capulo zaleda sreća.

1602 Bo obijen Rabat Josif u Seniju i nenađeće se.

1599 To lato beše salaza pratike, i beše pisan pust u nedelju a beše u torak na vilju svetoga Matija.

1594 Pobišlo mnogo vojsku tursku Ugri i vozio čuda turiči.

1598 Beše moria na Ugroli i u Ljubljane.

1599 Hitala puščami Benečani u Ruku i Lvran poplonišo.

1600 Jenavara dan 28. beše Uskoci vlezli u Plomin i plenjio ga.

1599 Junu dan 15. javiće moria na Reke.

1600 Behu julca dan 28. Arbanasi vazeli ove u Uđko Boljunske, i Vranske i voli i voli i kravi i zlo čuši kako prokleti.

1601 Beše prišao Rabat u Sen i vojsku ubaš junaki i malo trije prije konac, zao ni delal ugodio.

1602 Beše mnogo škodan vator erži vrlo malo

oništi svojom poplavom i ono malo, što posle tuče oživi i ponaraste.

Netrba mi ertati, kakovo je stanje ovoga naroda; dosta je znati, da se prošloga ljeta spasio od gladi milostljom, koja mu je odasvuda dohadjala; ali ovo je ljetu sigurno dvakrat gorje nego li prošlo: a hoće li otkud doći pomoć, to je ono, sto nam zadaje straha.

Do sada se molilo na sve strane, nebi li od kuda pomoći doslo; prosilo se neka se cesta gradi od Murića na Karkavac, ili kroz sv. Petar na Novu vas; ali sve mramorke muci. Covjek se i nehotice mora pitati, kakvi su to naši narodni zastupnici kod sabora u Poreču, koji nisu ni pisnuli o našoj ovogodišnjoj nesreći, kad se ono razpravljalo o zahtivnicah dobrovorcev postradalih Istre. Jeda li nisu ništa znali o našoj nesreći, ili ih nije briga za nas, kao ni za prah koji im se poplata drži; valjda je dosta, plati pak suti. Zivahno bih ovo predočio Zamarinu i Fabrišu, koji su nam susedi.

A što bi se dalo reći o našem zastupniku na carevinskom veću?

Kod izabiranja za zastupnika se govorilo, DeFranceskija izaberite, on je gospodin, plaća silni porez, koji i njega tisti, on će sigurno glasovati proti svakomu povećanju poreza; on je ljubimac siromalja, koga će zagovarati i braniti kod svake prilike. A zasto šuti sada i u Beču i u Poreču, kad naš prijek 0000 stanovnika tripi dosta i dao Bog, da koji od ljute gladi neunire.

Od jadnih vremena, kad ćemo već jednoč početi misliti, da smo zato na svetu, da jedan pomognemo drugoga; a ne da jedan živimo za drugoga, kao mala riba za veliku!

Sironak bi si imao živo zapamtiti, kad mu se ono krivo sara na izborih, o kojih mu visi sreća i nesreća, koga će izabrati. Morebiti, da će kada tada ili vlasta ili odbor dati budi kakve pomoći barem da pučanstvo od gladi nepoumira. Nije li pak najshodnije da se sada kmetu pomože, a to osobito da si gradi cestu koja mu je od neobhodne potrebe, ili vlastu: on bi si tako nesto zasluzio i poslije mogao obdjelati svoje polje, da ga ista nesreća nezateće i drugoga ljeta.

Razglasili ovo, dična „Slogo“, nebi li komu srdeča granula.

Iz Buzeta 15. februara 1881.

Pišem vam par redakah, da znate, kako se je i u ovom kraju popisalo ljudstvo. Za taj posao izabrao g. glavar Antona Bigatto i Josipa Agapito iz Buzeta, te Antona Gherzinicha (citaj Grzinčića) iz Kotlih kod Humu. Ona dvojica su zagrizeni Taljani, a ovaj poslijednji premda seljak, poznat je kao šarenjak i pristaša sadanjeg glavara.

Možete si dakle lakko misliti, kako su popisali ljudstvo ove buzetске skroz hrvatske obćine, izuzemši Buzet-grad, osobito gdje je trebalo zabilježiti jezik, kojim se govori u kući. Da vam naveđem kako se je popisalo: Strpedu,

Dne 3. ov. mj. dođe u to selo g. Bigatto, koji naš jezik kod popisivanja nezna govoriti, nu ga zna govoriti, kad mu seljaci dolaze u bunešicu. Već kod prvih kuće-brojih hotio je zapisati, da se govori talijanski, nu sašao se tko mu je na prste gledao, pak je morao zapisati serbo-croat. Glede njekojih obitelji si je bio već kod svoje kuće u Buzetu zapisao il ono Pak kad su mu to na okolo stojeći naši trpečani spominjali, stao se izpričati, da mu je nehotice pobieglo i da će kod svoje kuće popraviti. Si, si, metremo ben a casa in lingua slava, zamjukao i sinu, kojega je sobom vodio, da mu pomogne Italiane u Strpedu pobrojiti. Pametno mu netko spozlijuje: Ako vam je slobodno kod vaše kuće to pisati i popravljati, zasto vas salju da nas uznenirujte u naših kućah!

Ja mislim, da vam je, Stovani štoci, dosta i predostava već ovo, da zaključite, koliko će istine biti u službenom popisivanju buzetskog, a i cieleg istarskog putovanja. Ako se tako dogadjalo u Strpedu, gdje (budi rečeno Strpečanom na poluhvali i east) nije skoro kuće, u kojoj nebi tko znao čitali i pisati, i u kojoj nebi se „N. Sloga“ i još druge hrvatske novine čitale; što se nije moralo dogoditi po sebi, u kojih tužni nam narod jošte spava? — Pitamo mi one na koje spada: Je li, nije li od važnosti popisanje ljudstva? Odgovor mora biti da jest, jer inače nebi se strašilo ljudi, da će biti pedepsan novčanom globom (multom) do 20 for ili zatvorom do 4 dana svaki, koji sta neistinita daje popisati. A onda imava vlasta dužnost nadzirati i ista popisice, jer tim već mjeraju i oni vrsiti zakon, te ako najde, da su oni sami koji neuke ljudi zapeljavaju, da dadu krive podatke kod popisivanja, morala bi nije kaznovati multom i zatvorom. Kod loga našega buzetskoga popisa je njetko baš smješno na oči mnogo drugih rekao: Barem će Garibaldi i ovdianići sve Taljane kad dođe na prvi dan budućega Aprila, kako je onomadne u Rimu obećao.

Iz Pazina u januaru.

Nije se dosad čuo jošte moj glas u tom našem cijenjenom listu „Našoj Slogi“. Bijah navadan potrpjeti sve nepravde nam dosad nanešene, a i niti sam mislio, da su naši karnjeli tako bezdušni, da neznađu Boga ni zakona;

i Žiri... i tada su gore gorole po vsem svetu ognu.

1600 Beše u Rinnu sveto leto a pod Učku tuga i plač.

1607 Beše nuncio apostolski prišao na vizitu u deželu.

1608 Zanutna mnoga čišć soli i za kuharice i beše mnogo bolezni i sunč, febra, oganj i griza, umro u Boljuncu ljudi veća osamdeset, i biće malo intradži ūta i vina, a sirak i proso i bar i ajdu i želud veliki vater vaze, a zavisće osta trpe dar dan 27. a vatra skodnoga ni minijakto da vaze na Vrat pol hše.

1609 Ervase Benečani Moščenici na viliu S. Andrije, i stranom pobegao i čuđa njih mrtvih puščao, i vino se zlodl u kaližu, tada sluzab misu ja pop Vincente Franić plovjan Boljunku.

1610 Beše moria velika vso u strab volik u dan 2 decembra nebiše vidil sunca do 7. decembra.

1611 Bori se cesar Rimski suprot Luteronom i pubis vojske cesarske 16 milari vojski proti Luteronom do mora juniki po Poljanu i po deželu i do Uški ni bil prav... naputili, da nisu Luterovi po bili, nego je cesar držal 40 milari vojski proti Luteronom.

1612 Meseca sektombra na dan 12. pridoša neverni Arbanasi pod Boljuncu i počaša vso mesto, da malo his osta i arvase pod forticu i nemogaše mistar opraviti i beše njih dosta ubijenih i ranjenih prez konce i ki od njih beše ranjeni nijednu nemogao ostati i tada nevernici plovjana Boljunkoga ubilo i beše ostala velika nouavist muju komunom Boljunkom.

1614 Na dan 12 meseca decembra, kada Arbanasi važgase Lovran i Opatiju poli s. Jakov i pozgaju vso dvori po Lovraničine Veprinacine i na Kastelacine i ūta ūtakli neniš. Ja žakan Ivan Križman piša.

1615 Meseca prvara na dan 22 i ta dan se učini jedna piš iz gori da vso polje plovesa iža vsake dragi i zgori voda točno kako roka i male manjake da dvor Ivana Velučića ne vaza, da je moral van iz njega bučat i vso žito po njihovim vratima.

1616 Meseca prvara na dan 22 i ta dan se učini jedna piš iz gori da vso polje plovesa iža vsake dragi i zgori voda točno kako roka i male manjake da dvor Ivana Velučića ne vaza, da je moral van iz njega bučat i vso žito po njihovim vratima.

(Sljedi).

nu polovinom ovog mjeseca imao sam priliku osvedočiti se i ja, o čem nebi bio nikad ni u snu pomislio. Bilo dakle polovinom mjeseca, kad dodje u kuću gdje se upravo i ja desih, jedan karnjel, „bezdušnik“, druga mi se nemože kazati, jer ondje sam se osviedočio da nema ni iskrene poštenu. Njegova zadada bila, da popise stanovništvo grada Pažina, budući to vladina naredba. Obitelj, gdje se ja tada desih, je čisto hrvatska, taako se nevaram ima dotična gospodja sina na gimnaziji, koji polazi hrvatski jezik.

Došavši on u kuću, upita gospodju, koliko imade člana u obitelji, gdje se sada dese itd. Desivi se sa tude, pažih oštro na rubriku „obeviuci jezik“ — „lingua usuaria“. Bio sam radoznan, hoće li pitati dotičnu gospodju, kojim jezikom govori s obitelju; nu on izpušnjava sve druge rubrike, samo jezikovna ostala prazna. Na jednom se obrati k meni, koji siedjahu gospodji na lievoj, te me zapita: „Koji jezik govorite vi?“ Gospodja misli, da pita nju, hoće da nešto rekne (dakako ispodvela bi bila, da je hrvatica); al on joj umah prebjije veleći: tu gospodina molim, da mi kaže, kojim jezikom govoriti: za vas znam jurve, koji jezik govorite. Na što mu ja odgovorim, da hrvatski, a on ubilježi srbsko-hrvatski rekav mi, da ovdje se nepriznade samo Hrvata, Slovenca, ili sto drugo, nego da je naloženo od vlaste priznati samo Serbo-Hrvate i Ilire. Mene dakle zabilježi, kako je morao (akoprem nepravo), a dotičnu obitelj je jurve ubilježio, kao talijansku. To znam pozitivno. I u drugih je kućah postupao na isti način. Na jedan je mah fabricirao 6 (treći šest) Talijanah, pa će, da nebude Talijanah više, nego li jih u istinu jest.

Pa to se kod nas zove statistiku. Ali neka, mi znamo i bez statistike, koliko nas gdje ima; nu svaka, laz i prevara skodi najposlje onomu, koji ju je učinio, pak će i ta. —

Istolnjub.

Pogled po svetu.

U Trstu 25. veljače 1881.

U carevinskom se vjeću razpravlja zakon o zemljarini i potrošarini. Bio prihvaten zakon o kućarini. Namet na rakiju i igraće karte bit će promjenjen i povisan. Vlada sprema zakon o nametu, što ga misli udariti na spekulacije novčarar, koji su se dosad igrali milijuni na Borsal bez velike daće. Naert novog izbornog reda bio predan dotičnom odboru. Isto i novi zakon o dužnosti školjanja djece, koja dužnost da će se snižiti od 8 na 6 godina. Ministar Konrad da je dao nalog gosp profesoru Šumanu, neka izradi naert o uvedbi slovenskog jezika u srednje škole, i to uslijed Vošnjakove resolucije. Glasa se, da vlada misli o Vazmu odgoditi carevinsko vjeće, pa onda umahi otvoriti pokrajinske sabore, koji da će ovaj put podnijeti vječati. Skupno ministarstvo da kanti uvesti novčanje i u Bosni i Hercegovini. Govori se i o konačnoj spojibiti tih pokrajinali s ostalom državom, ali prije nego li se postigne, da će se radi poznate Andriassy-eve mudrosti morat nadvladati razne i velike zapreke.

Dne 1. aprila da će bit razpušten ugarski parlament, pa narod bili pozvan, da bira nove zastupnike. Toga radi u Ugarskoj već se sad pripravljaju razne stranke, koja će koju nadmoći i nadvladati. Hrvatski sabor je dne 15. tek, prihvatio rad kraljevinske deputacija sa 47 glasovah proti 17. Razlozi, što ih je iztakla saborska manjina proti tom prihvatu, nisu vredili nista u ocima

vjećine. Radi božnjeg mira naša će si braća u Kraljevini dati od Magjaraša jos i u košulju svuci. I u Hrvatskoj bit će ljetos saborski izbori. Prošlih dana sastase se na Rici brodovlastnicima naše i hrvatske strane, da vječaju o promaknuću brodarstva, koje da od dana do one sve više pada i gine.

Dne 15. tek, otvorilo se u Berlinu njemacko carevinsko vjeće. Prestolni govor odiše mirom i pomirljivošću. Bismarck je svojom naprostotom uvredio neke ministre, pak je s njima u golemoj zavadi i neprijateljstvu. Iz prestolnog govora izvadjuju nekoj, ako se vec nije, da ce se što skorije obnoviti tako zvani trocarski savez. Bismarck se jako boji novih izborih u Francuskoj. U Italiji se ministarstvo opet koleba. Engleska nije još ni sad na čelu ni u Africi ni u Irskoj. Kolovodja Iracali Parnell bacio se u naruci franceskih komunardih, te je tim neizmerno naškodio uspjehu irskog pokreta, jer irski katolici oduravaju taj murski neznačajni savez, pak će voliti i nadalje sužanstvo trpeti, nego Boga i vjeru izdati. Srpska skupština vjeća još ne prestano. Prošlih je danah prihvatala zakon o neodvisnosti sudaca. Srbija da je narucišto stoljihad novih pušaka. Turska i Grčka se oružaju. Dne 20. tek, poklonsari su izručili Turkoj odgovor na njezinu notu od 14. januara. Sve se radi da nebude rata, ali težko da će proći bez njega.

Franina i Jurina.

Fr. Jurino, si ti Franina, ili ja?
Ju. Ti, kći piju nosiš.
Fr. I ja sam vavek tako mislio.
Fr. Zađ mo te pitaš?
Fr. Ađe nekiđu Franina mericu platil...
Ju. Dakle te danas toku Jurin...

Fr. Ja nisam taga rekala, al ako ćeš platit, neću se zato s tobom pravdat.
Ju. Onda hodno, tor jo pust, pak noka budo i pusteći!

Fr. E, ostarico, motar vinu!
Ju. I liter kobasic.
Fr. Muš, ně te ljudi mislot, da smo pijani.
Ju. Ter si ti podol.
Fr. Take to si ti i ti, kako on Crozki razponent, ki je total za pullejci, ađ da se je ustal podest, pak se ustal i on.
Ju. A zađ te takovoga papagala zbirali za razponentanta?
Fr. A zađ gospoda kupuju i drže papagali nego zato, da so nasmijeni, kud ponavljaju ono, da od drugeči čuju?
Ju. Dakle to su bili od skora va Crosu novi izbori?
Fr. A ča ni već bila i doba, potle su se celo leto dan za vje pregundati?
Ju. Pa kako je slo?
Fr. A izabranu je stara banda.
Ju. Dragi ti, po čem su bili...?
Ju. Ki? Ca?
Ju. Mužki glas!
Fr. Mužki, po ničem, ađ jih muži nisu prodavalni; a drugi, kako điji: ki sa je na dobrā kupca numeril, dobil je obed; a ki na kakovoga đeslinju, moral se jo kumentat i s kupicom vinu!

Ju. Si čul, da će nas tamо va aprilo može priti nač stari Garibaldi?
Fr. Aj neća.
Ju. Zađ ne?
Fr. Ađ da je ſepav.
Ju. Šepav?
Fr. Šepav, ſepav, pak nobi mogao bežat!
Fr. Si čuje ča od Tinjanskih izborih (balotacija)?
Ju. Ti si valja bija tamо, kad tako po njivoj govoris.
Fr. Sam bija da — al sam vidjia...
Ju. Ča si vidjia?
Fr. Sam vidjia da je doša i Mrak; — neznam jeli doša kapitan s Mrakom ili Mrak s kapitanom.
Ju. Ja mislim da je kapitan s Mrakom.
Fr. Ma i ja tako.
Ju. A kako je pak pošto?

Fr. A dobro — i da ni Mrak bi bilo još bolje.

Ju. Hvala Bogu! Morda nebude drugiput Mrak — bit će učamo se dan, pred kojim će mrak pobegnut.

Nekoliko rječih o zraku i ugljenoj kiselini.

Kao što uđišujemo potrebna nam kiselik, tako izdajujući skodljive nepotrebitne plinove, što se stvaraju u našoj nutriti. — Dio li daleko više ljudi dolje vremena u затvorenoj sobi, to nije zrak samo kroz to postao skodljiv, što se jo potroši kiselik, već i tim, što su ga izdajujući napunili raznovrstnim, tlučenim plinovima. Da su ti plinovi slijala skodljivi, otvo našljivo dokaza, što su sama narav bez naše vođe izmeđe utrošiva na polje.

Majdu tim plinovima jest i plin „ugljenoj kiselini“ — kako se u znanstvu zove. — Budemo li što saznali o tom plinu, možda saznamo i za vještice, što ih je stara Bara novim altom u malinovim krilatim izbjegnula iz Kaitova kuće.

Ugljenoj kiselini isto je onako nezdriv plin, kao što je zrak. Od ovoga je mnogo teza, a pluća nego skodi. — U prirodi je ima veoma mnogo, a u zraku, ako neće skoditi, nemislijo biti više od 1000 t. j. u 1000 litara zraka može biti 2 litre ugljenoj kiselini. Ima je u vođi manjoli: U dubokih zdjoničih, kod goranja, u pivnicama gdje vino vrjlo, u rudske vode, ljudi i životinja ju izdajuju, u vulkaničkim okolicama itd. U Italiji kod Napulja je spilja, u kojoj se neprastanci razvijaju taj plin. Spilju tu zove: Pugia spilja.

Kako rokoh, na pluća djeluju ugljenoj kiselini jako slatko. S tog zrak, u kom je juna više od 1000, ne valja za disanje.

Ako više ljudi dulje vremena boravi u zatvorenoj sobi, troši se kiselik, a pošto svakim dahom izdajujući ugljenoj kiselini, brzo se nakupi u zraku ove više, nego li je smije biti. — Soba se stoga imenjuje craciti t. j. pokvareni sobni zrak ima se iz sobe izbjegati, da o sobu adje vanjski, svjež i čist zrak.

Isto jo tako, kada više ljudi spava u sobi. A još gore, gdje ljudi i domaćo blago skupa poljeguju. Sve bo životinje dišu i izdišu kao i čovjek, — i ono trobaju za disanje svježi i čista zraka, a skodi im noćist i pokvaren zrak. — U dubokih bunarima ima često sila ovoga plina. Dogodilo se, da su u ljudi, spavajući su u bunaru, da ga čiste, mrtvi ostali. Zagubila ih je ugljenoj kiselini. Isto se tako dogodilo u pivnicama, gdje vrjlo vino, još su i tu ona u voljko razvija. — Da se predusretimo jedno i drugo, privježe se na ſpagu gorača svjeća i spušta u bunar (zdenac). Ako svjeća i na danu gori, zrak se u bunaru diže; ugase li, to je opasno unj siobi, jer je na dan doistota ugljenoj kiselini, koja se buduće toža od zraka dolje silje, a u njoj nemože goriti ništa. — Isto tako, ako zolimo vidjeti, ima li u pivnici mnogo te kiselini, turci se svjeća na matki (stapu) u pivnicu.

Zlo bi bilo spavati u pivnicama, gdje vrjlo vino. Stina ugljenoj kiselini, što se tu razvija, sliježe se na pod. Labko bi dakle bilo, da bi onaj, koji bi ti spavao, težko i živu glavu imao.

Ludo je reći, da djeca nemogu u mrljoi sobi spavati. To ih upravo jeći, otvrdjuju. U mrljoi sobi omotavaju tiolo, bljavate jo i nije za rad kao čovjek živ, vesel i brije star. —

Malo je pošti osobito u sironosnijoj goku, gdje se ugljenoj kiselini kroz pad u sobu ne izvija. — Kod goranja (rokoh) uvek se stvara ugljenoj kiselina, a kroz ſupljice peći dopire u sobu. Po noći se vrata ne otvaraju, ljudi spavajući dišu i izdišu — dakako, da se taj zrak kvare. U jutro ustaje zlavljan, glava te boli, leđa su militav, itd. — Imaj toplo, no protežko pokrivalo, pa neka zima brije, koliko joj drago — samo goni po noći iz sobe toplu peć.

Starica Bare nije zlo radila hotomicu, nego iz neznanja. Sva ugljenoj kiselina, koja se je izgarajnjom žaravicom razvijala, ostala je u sobi i kupila se uz sve to, što su i djeca takav plin izdizala, a učilištu trošila kiselik, kojega je nastojala izgarajnjem žaravicom. Kiselika je dakle nastajalo, ugljenoj kiselini dolazila je u djetinju pluća — otklo bluvanje, boli, da ti glava spavaju.

Nu, hvaliti jo Bogu, da jo i tako prošlo. — Nije jo to jednom dogodilo, gdje je zravica ubila u jednu noć svih, što su u jednoj sobi spavali.

Ugljenoj kiselini jo dakle vještice koja je izmucišla Kaitova dječu. Nije ju odtjerao

Barino sito, nego to, što sutra dan bijaš sazidana peć, pa nije trebalo žeravice u sobu — Nu Bara tvrdi i tvrditi će, dok bude žira, da sito i križić tjeva vještice, i uvič će se pozivati na dogodaj kod Kaitovih uprav na tri kraja 1881. g., koji je potvrđio njezino vratje. — I tu vidimo, kako često slučaj ili narav ide na ruku orakovim čarolijama; nedajmo se s njimi zavesti, jer jo Bog, koji upravlja sa svim, a čovjek je pozvan, da proučava njegova neizmjerna djela; da im se divi i proučavanjem koristi. —

Kad je bolestnik u kući, znade soba, gdje leži, upravo smrdjeti, jer se nije zračila. Odmak jo bolestnik logo u krovet, pa dok se pojdi dugi i umro. Ubija to sama bolestnika, kome uskrajujući prvoga uzdržavaca zdravlja: *svjež zrak*, ubija odrasla ukucane, ubija nejaku djecu, koja za svoj razvoj i zdravlje ponajprije trebaju gibanje i svježa zraka. — Boži li se, da će se bolestnik zimi zrađenjem prehladiti, zagreni ga za koji će svim, što imas u kući, ali prozrači sobu, jer *bez seježa zraka nema zdravlja!* Zrači dan na dan, dom, gdje obitavaju, zrači dan na dan staju, gdje ti je marva. To ti svjetlja strukt, bio kojeg roda, kojo vjere, same samo ak to dobro žoli. A čuji još ovo: Komu se noćno svjetovali, ne može mu se ni pomoći.

Napisao Vaclav Novak.

Književne vesti.

Preporučamo našim čitateljima novu knjižicu, što je pod imenom *Pravilo krčansko života* izdalu u Zadru kod Spiro Artale t. s. Poltar Kraljević Baćić, Franovac. Ta je knjižica napisana načinu za mladež, pak se proporna samo po sobi za školske darove.

Ozirimo što se još napose mnogi vanjski članovi „Matice“, ove godine privigli su, primaju se članovi zagod. 1880. god za njeko vrijeđi dok nobude protivno oglašeno. Zato se umovljavaju svi još neprizvani članovi, da se, dok još ima zaliha knjiga, prijave, i svoj godišnji prinos ili poprzedno ili putem gg. povjerenika amo dostavite.

U Zagrebu 16. februara 1881.

Uprava „Matice Hrvatske“.

Za potresom postradale Zagrebčane.

Malo solo, Rakotole, u Istri, šalje 7 forintnih postradaloj braći u Zagreb, da to primi kao malen znak hravnosti za ono, što su obilježljom rukom pomogli Rakotole ulanjskoj nestasci. Boži, čuvaj nam Zagreb!

Our srota, kao što i ona prošlog 4. broja, bi izračunala p. n. g. M. Poliću, članu tršćanskog Odbora „Za postradale u Zagrebu“.

Različite vesti.

Nj. vla. oarević Rudolf prispije jo dne 18. svetinu u Aleksandriju, a odatlo pošta žaljivnicom u Kair, gdje mu podkrnjali egipatski prijedio vojnečanstven doček.

Dr. Maks D'Angel, odvjetnik, gradski zastupnik i bivši član 10 godina tršćanskog načelnika, umro je dne 19. tek. mjeseca poslijek kratke bolesti u 65. godini svojeg vješta. Trst mu dne 21. priredio sprovod doček u njegovo bivše časti i njegova žarkog domoljublja.

Austrijska vojska, koja po ovogodisnjoj najnovijoj brojoni iznosi u ovom dijelu carstva 168.698, u Ugarskoj 84.339, a u Bosni i Hercegovini 27.995 momaka, — broji po jeku 45.748 Čeha, 19.678 Poljaka, 18.557 Rusinaca, 20.671 Hrvata, 7901 Slovaca, 3669 Vlaha, 11.281 Rumunjaca, 46.216 Magjara, 97.753 Niemaca. Ova najbolji dokaz, kako Slavjani za obstojanje Austro-Ug. monarkije plaćaju nosomo najviše novčane, nego i krvnoga poreza.

U Austriji ima premašno učiteljstvo. U pučkih austrijskih školama manjka izpitanih učiteljstava, da 6797 učiteljskih mjestostih. U 4783 ovih mjestostih obavljaju učiteljsku službu ljudi, koji ne posjeduju učiteljsku svjedočstva, a ostala su mjesto prazna, jer je nije moguće donapuniti nikakvimi učiteljstvima. Poradi toga, voli se, da je sada naša vlastana podana, podati učiteljstvu neke polakšice gledajući vojničke dužnosti. Sažalnica. Prigodom smrte tršćanskog raznorednika, pokojnjog Maks. Ar. Angeli-a, skoro sva istarsko občina poslaže svoje sažalnice ovomu gradskom zastupstvu. Pa buduć, da rečen pokojnik nebjio potvrđen od cesara, kad je ono prod dvojcem godinama bio

novovo izabran za načelnika, to se te sažaljuje u razini krugovih smatraju i sa razna gledišta. Tko se vesoli, tko zabrinjuje.

Petarda. Kako čitamo u novinah, proglog tjedna je prigodom osicarskog plesa u Kopru, na dvorištu kuće gdje su plesalo, puklo moćna petarda, tā svojim praskom zaglušila pol gradu.

Premetačin. Čitamo u talijanskim dnevnicima, da je poštan danah u Kopru redarstvena oblast premetala stan g. Kudara.

Promjene u Krčkoj (Vejskoj) biskupiji. Njegovo Veličanstvo Car i kralji, blagovoljno je imenovati svovišnjom odlukom 22. Siječnja M. C. g. Matiju Oršiću koronalnu namjestničku duhovnoga pomoćnika u Krku, i nadomjestnoga kanonika, upravljaju ureda plavanska i dekanije u Cresu, M. C. g. Antuna Bonišića, kanonici šibenske crkve u Cresu. Mandatoriči ē. g. Ivan Veličić i Josip Žic, imenovani su ponosnimi svećenici kod sabora stolne crkve u Krku.

Novačenje. Nabrali se imen lotos u Primorju 1497 novatača za slajenu vojsku, odnosno veću mornarevu i 150 momaka za nadomestnu rezervu. Novačenje: u Trstu 1. 2. 3. 4. 5. 7. 8. 9. marta. Na Gorisko: u Ajdovscini 4. 5.; u Gorici za mesto 7. 8., za okolicu 9. 10. 11. 12. 13.; u Kanalu 15. 16.; u Cervinjana 10. 11. 12., u Tržiču 14. 15., u Tolminu 18. 21. 22. 23. 24., u Bovec 26. 28., u Sežani 26. 29. 30. marta, u Konici 31. marta. 1. 2. aprila, u Gradiški 4. 5. aprila, u Karinu 7. 8. 9. aprila. U Istri: u Kopru 21. 22. 23. 24. marta, u Piranu 17. 18. marta, u Podgradu 7. 8. 9. aprila, u Buzetu 4. 5. aprila, u Buje 26. 28. marta, u Poreču 30. marta, u Pazinu 28. 29. 30. marta, u Motovunu 1. 2. aprila, u Rovinju 1. aprila, u Faži 4. 5. 6. aprila, u Labinu 8. 9. aprila, na Voloskom 11. 12. 13. 14. aprila, u Cresu 22. aprila, u Krku 25. 26. aprila, u Losinju 19. 20. aprila.

Ruska vojska imade je francuskih novina u vremenu rata ukupno 2,620,000 nom., 400,000 konjih i 3000 topova.

Osamdeseti i tri godine u ludnici. U parijskoj ludnici umro je ovih dana ludjak, 103. g. star imenom Gubissier. Sav Pariz poznavao ga je pod imenom „čovjek od stakla“. Godine 1798. pao mu je prozor na glavu i ranio ga. Bio mu je tada 20. godinah. Posledica jo bila ta, da je malo poslijje tega poludio, počeo blesniti, te su ga morali pretvoriti u ludnicu. Kad se je na nekoliko godina primirje, zabi si u glavu tu fixu ideju, da je od stakla, pa da se nepotra, bio je uviek miran, nobi se ni ganno, pa ni mnogo govoriti nije se usudio. Više od 70 godinah sjedio je uviek na istom mjestu, pa bi snimo progovorio, močilo ďesnašnaca.

Zabava pol. društva „Edinstvo“ obdržavana dana 26. progloga mjeseca u kazalištu „Politieana Rosselli“ izgala je jako dobro. Okolo 10 satih na večer kuća je bila dubokim puna, lože bijaljka sve zaprovjeljena, ta ista galerija bijašo posjednuta. Počelo se je s poznatim igrom „U Libljaniju iu dajmo“, koju su dobrovoljni predstavljavći na obič za dovoljstvo odigrati. Osimto spomena je vredno gospodina Hakele, koji smo već po drugi put u istom komadu igrali vidili. Ona je bila stozjer i ures cijele igre. Radi njekakvoga uusporenjaja oglasili pjevački sborovi nisu pjevali već se jedinom prešlosnom ples, koji je trajao do rane zore.

Posejtilo je zabava i mnogo prijateljnih slavenskih naroda. Izmed ostalih opazili smo: trčačkoga namjestnika g. barsiu Protisa, provjednički prizivnoga suda g. barunu Kemperle, dvorskoga savjetnika g. vitezu Rinaldinu, generala Schmigoza, contre-admirala Pauera i ostale.

Nješto iz sudnici. Na 9. t. g. obdržavat će se glavna razprava pred poručničkim sudom u Trstu proti g. Eduardu Cuderu radi zločina službenoga pronjucenja. Cuder poznat je našim čitateljima iz dogadjaja u Kastvu. Uspjeh razprave čemo u svoje vrieme priobediti.

L I S T N I C A

P. u. g. M. M. u Zlatnom Pragu: Poslati predplatni za tak. godinu primisimo, a za prešasto, mirno.

G. Mandić Franju u Sv. Ivanu u Bačkoj: For. 4. nov. 10 u radu erogodišnjoj predplatni primisimo. Da ste nam zdravi!

G. Buión Antonu Matijevu u Krnici: Vaša jo predbržija plaćena do kraja prešle godine 1880.

Tek Novacači polag Borse u Trstu od 15.-1. Marca 1881.

Broj (Gardinički Gebet)	Napomeni	Broj stur.	Pri- broj broj (egz.)	Dne Car dan (centi)	Napomeni	Broj stur.	Pri- broj (egz.)
1. 5.51	9.37	1. 1.81	—	9. 5.51	0.37	11.85	—
2. —	—	—	—	10. 5.51	0.37	11.85	—
3. 5.51	9.37	—	—	11. 5.51	0.37	11.85	—
4. 5.51	9.37	11.81	—	12. 5.51	0.37	—	—
5. 5.51	9.37	—	—	13. 5.51	0.37	—	—
6. —	—	—	—	14. 5.51	0.37	—	—
7. 5.51	9.37	11.81	—	15. 5.51	0.37	—	—
8. 5.51	9.37	—	—	16. 5.51	0.37	—	—

Pregled trčačkoga tržišta. dne 1. Marca 1881.

	OD	DO
	for 1. stb.	for 1. stb.
Vosak primorski 1 ugarski za 100 kg	—	—
Kafa Portoročka	—	—
S. Domingo	70	80
Mlo polag vrstil	59	81
Cukar austrijski tuštoni	32	50
Crtoča travo buhača (Grisanjanci)	30	32
Naranča skrivenica	143	200
Karubo poljski	24	30
Ivanjitska dalmatinska	—	—
Smokva Palamata pulj.	17	18
Ljumuti skrivenica puljotske	3	4
Indomski ili monduški pulj.	88	93
— dalmatinska	92	95
Lešnjaci	27	41
Sjifre	13	22
Pfionica ruská	12	22
ugarska	12	25
galasika	10	75
Kukuruz (turčinika) ruská	6.70	7.35
Raz	9.50	10
Jedan	7.60	9
Zob ugarska	7	8
arbanska	—	—
Pasul (fazol), polag vrstil robe	10	12
Bab	—	—
Leda	14	14
Orta talijanski	17	22
Inglazki (kitajski)	14	20
Vuna bosanska	108	115
moravska	123	130
arbanska	125	—
istariska	—	—
Daako koriščko jolovito	47	80
šišljarsko	42	70
Grudo	16	20
bukorico	7	10
Ulio Italij. nitijo vrstil za 100 kg	50	60
— najbolji	50	60
— srednji vrstil	—	—
dalmatinsko	38	41
Istarsko	38	40
Kameni ulo u barilab u kaseti	12	—
Kože strojeno naško	10	—
— ažuroljova naško	165	185
— dalm. ist. i bos.	70	100
Jonjedo naško za 100 kom.	—	—
— dalmatinsko	60	90
korzo	za 1 kg	65
runono slano	—	65
— ažuro	35	45
zodlo za 10 komada u srobovi	28	35
Bakalar	23	25
Sardola 1 baril	13	25
Vitriol modri	26	27
zolofit	—	—
Maslo	65	80
tej dalmatinski i naški	39	40
Salo	63	64
Mast (salo raztopljen)	—	—
Slakija olitlar (100 litara)	54	55
Gavridi istarski	—	—
ku naški	9	—
— istarski	8.50	—
Liško od javorika	12	14
Vinsko strogatino (Gripula)	31	46
sploh	30	—
Med	—	—
čavabar (jablčnico od javorika)	12.25	13
Baril baril od 100 kg	3.73	9
Cunjo (straco) za 100 kg	2	18
katran dalmat.	14	10

U tiskari H. Lustera u Senju izdao sam ovih danah o vlastitom trošku III. kiticu

SMIEŠICAH

Cijena je knjizičici 10 nov., postomi 2 nov. više. Naručbine prima izdavatelj sam.

U Brlogu, 3. veljače 1881.

Nikola Šimatović.

RIEČ ISTARSKIH HRVATAH

Talijanom
i svim na koj je spada.

Potpunom članku: „L'Istria ed il nostro confine orientale“ — Paolo Tamburi“ tiskana u „Nuova Antologia“ 1879.

Može se dobiti za 70 novč. kod:

Primorska tiskara
na ŠUŠAKU

kraj Rieke (Fiume).

Prva Istarska TVORNICA VOSKA Sinovale Antonu Artusi u Rovinju

nagradićem II. daron na izložbi u Gradcu video, kako sve više raste poraba njezinih vosčanih, proizvodih te povećav tvornica pruža svojim konsumentom cijene i pogodbe, uz koje se nije bojati konkurenčnosti. Nudj svoje proizvode (svieće, duplire, svice bojudisane)

I. vrsti (compimento) po f. 2.20 kilo

II. " " " 1.50 "

Bojudisane svieće na ulju " 3. " 1.00 "

Tko odmah plati dobije 3% odbitka (skonto), ili pak no četiri mjeseca bez odbitka. Roba slobodna od vozarinje do svake želježničke stacije.

Sve navedene vrsti uz cijenu tvornice nalaze se u zakladu:

u Piranu kod g. A. Casali.

„Pazinu“ kod g. Mazzarelli & Mizzan,

na Rieci (Flume) kod g. A. Gilardi.

Što se tiče vrstočec moglo bi ju jamčiti mnoge svjedoče raznili čestnih župnikalih i crkvenih upravitelja i razne pohvale različitim novinama. Beća i drugih pokrajina, nego prošavnim svakom nekorisnom blebetanjem pripušćaju vlastnici svoje proizvode sudu onih, kojih će iste rabiti, a placat će se kad bude naručba pronađena, da odgovara obećanju; u protivnom slučaju primiti će vlastnici tvornice naručene proizvode na svoj trošak natrag, ili, pak, će se platiti cijena najzadnje vrsti, kao što kod III. vrsti.

Osim bitnim počitanjem ponizui

OGLAS

Podpisani vlastnik trgovine

SVIEČAH

nagradićem na raznih svjetskih izložbah
kao i na onoj nedavno obdržanoj
vaoj u Gradcu

preporuča čestnim crkvenim oskrbnim
tvorni svoje iz čistoga pečelnoga voska
sastavljene svieće, kao što je naredjeno
po obredu. Fabrikacija stoji pod nadzorom
mnogobrojne nadbiskupske kuće
u Gorici.

Potpisani Jainči bez pogreške
nesamo dobrotu, kakvu druge fabrike
pružaju, nego i prav Izvor svojih
sviećah iz čistoga voska
od pečela; te se odrice svake svake
u slučaju, kad bi se dokazalo, da nje-
zove svieće prodane za vosak od pečela
i u odnosu načinu kao takve nazna-
čene sadržavaju kakav drugi tuk.

Napomenute svieće mirno i po malo
gore, nekapljivo i nekidaju se.

Cijena iznosi f. 2.50 po kilogramu,
sto je jednak f. 1.40 po bečkoj funti
to se može platiti tečajem jedne
godine bez interesa.

A da bude č. crkvenim oskrbnim
iletvom legile, podpisani činiti će doći
svieće, svim onim, koji ga kakvom
naredbom počaste, u najbližu zelje-
ničku, postaju, poštu, i luku i to bez-
platno (franka) i prosto svake vozarine.

Potpisani providjen je uvek velikom
zalogom ne samo takvih sviećah, nego i zalogom jednoštavnijih i četveru-
uglih duplira, uskrnsli i sličnih svie-
čah itd. svake veličine i debeljine te
smatra da se može natjecati u svakom
obziru sa svakom sličnom trgovinom u
državi il izvan nje.

Umoljavaju se dakle čest crkvena
oskrbnictva da prime na znanje više
napomenute prednosti, što se tiče cijene
i povoljnijih uvjeta.

Alojzio Bader
sviečar Sjemiarska ulica broj 125.

Oglas

Javljamo našim čitateljima i ostalom
štovanom občinstvu, da smo pomoći
„Matice Hrvatske“ dali preštam-
patti iz „Naše Sloga“ u posebnu
knjigu, koja u maloj osmini
iznosti preko 380 stranah,

ISTARSKE

HRVATSKE

Knjiga se može dobiti kod

Odpravnitva ovog ljeta po

for. 1. Čist je dobitak

namijenjen „Našoj Slogi“ i „Bra-
tovščini hrvatskih ljudi u Istri“, zato
se nadamo, da ćemo ju razprodati u
najkraće vrieme.

ODPRAVNITVO NAŠE SLOGE